

عنوان مقاله:

بررسی عوامل موثر بر تحولات ساختاری- کارکردی سکونت گاه های روستایی (مورد مطالعه: بخش کردیان- شهرستان جهرم)

محل انتشار:

فصلنامه راهبردهای توسعه روستایی، دوره 5، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

وحید ریاحی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه خوارزمی تهران

صدیقه کرمی نسب - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه خوارزمی تهران مدرس دانشگاه پیام نور جهرم

مقصود بیات - دانشجوی دکترا جغرافیا و ژئومورفولوژی مدیریت محیطی دانشگاه زاهدان، کارشناس امورکشوری و مدنی استانداری فارس

خلاصه مقاله:

سکونت‌گاه‌های انسانی تحت تاثیر عوامل و نیروهای فضا ساز، همواره با تاثیرپذیری از فرآیندهای درونی و بیرونی مختلف در حال تغییر و تحول بوده‌اند. در این میان سکونت‌گاه‌های روستایی، به‌عنوان جزئی از نظام‌های جغرافیایی، که خود متشکل از اجزای مرتبط به یک دیگرند، متاثر از موقعیت و جایگاه مکانی- فضایی، نحوه تعامل یا ارتباط (درونی و بیرونی در مقیاس محلی و منطقه‌ای و ملی) خود، در گذر زمان همواره دست‌خوش تغییراتی بوده که ساختار و کارکرد نواحی روستایی را در مناطق مختلف کم‌وبیش متحول ساخته است. تاثیربخشی نیروهای درونی و بیرونی به نوع و دامنه روابط و همچنین، ویژگی‌های نهادهای اجتماعی روستا بستگی دارد. این نیروها بنیادهای اجتماع روستایی، چه بنیادهای محیطی- اکولوژیک و چه بنیادهای اجتماعی- اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. هدف از این پژوهش بررسی عوامل موثر بر تحولات ساختاری- کارکردی سکونت‌گاه‌های روستایی روستاهای بخش کردیان از توابع شهرستان جهرم است. روش تحقیق این پژوهش توصیفی- تحلیلی بوده و از مجموع مطالعات میدانی وسیع، روش اسنادی و کتابخانه‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است. به‌منظور بررسی تحولات ساختاری- کارکردی در این روستاها شاخص‌هایی در ابعاد مختلف (محیطی- اکولوژیکی، اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی- معیشتی و کالبدی، فیزیکی) انتخاب شده است. جامعه آماری 1981 خانوار که با فرمول کوکران حجم نمونه 317 نفر برآورد گردید، ابزار پژوهش نیز پرسشنامه، ساکنان خانوار روستاها که روایی آن از طرف عده‌ای از متخصصین تایید شده، و برای تعیین میزان پایایی مقیاس اصلی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ میزان (77/0) استفاده شده است. پس از تهیه و تکمیل پرسشنامه، تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمون فرضیه با استفاده از آزمون t و همبستگی اسپیرمن و تفاوت میان این شاخص‌ها در تحولات روستاها مورد ارزیابی قرار گرفته شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که در بعد محیطی- اکولوژیکی این روستاها شاهد افزایش چاه‌های عمیق، کاهش آب‌دهی چشمه و قنوات، تغییر در کاربری اراضی و از بعد اجتماعی با افزایش مهاجرفرستی و مهاجرپذیری، اقدام سیاست گذاری‌های دولت، از بعد اقتصادی رکود صنایع‌دستی، امکان اشتغال در فعالیتهای خدماتی- صنعتی در بخش و خارج از بخش، از بعد کالبدی- فیزیکی تحول در شبکه معابر و تحول در ساخت‌وساز مسکن روستایی در اثر گسترش مناسبات روستا- شهری مواجه بوده‌اند که این تحولات ساختاری تحولاتی در عرصه‌های کارکردی سکونت‌گاه‌های روستایی را به‌دنبال داشته است.

کلمات کلیدی:

بخش کردیان، تحول، ساختار روستا، کارکرد روستا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/896472>

